

1922. DECEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LXI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

23—24. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 160 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1922. évre a 2000 K-nál kevesebbet alapított tagokra kivetett 120 K, illetőleg a rendes tagokra kivetett 140 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezenfelül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

← A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. →
(Telefon: 37—22.)

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület t. tagjait, hogy esetleges hátralékaikat és az 1923. évre megállapított 400 K tag- és pótdíjat a jelen füzethez csatolt postautalvány felhasználásával mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Alapító tagok azt az összeget fizetik, mely a készpénzben alapított tőke kamatait 400 K-ra kiegészíti.

Ezen díjak pontos befizetését annál inkább kérnünk kell, mert ezek nélkül az egyesület az Erdészeti Lapokat a magas előállítási költségek miatt a késedelmes tagoknak nem szállíthatná.

Azok részére, akik nem tagjai az egyesületnek, az Erdészeti Lapok előfizetési díja egész évre --- --- 600 K

fél " --- --- 300 "

negyed " --- --- 150 "

Országos Erdészeti Egyesület.

3600
600
600
600
600

Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése a pénzügyminiszter urhoz az erdőbirtok vagyonszállás tárgyában.

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Teljes tudatában annak, hogy az ország mai szerencsétlen helyzetében mindenkinek vagyonához mértén kötelességszerűen kell áldozni a haza oltárán, mégis céltévesztettnek kell tartanunk minden oly kormányintézkedést, amely a vagyon igénybevételenél a tárgyi igazságot mellőzve, egyes gazdasági ágakat egyoldalú és aránytalan mértékben terheli meg.

A kellő szakszerű felvilágosítások és számítások hiányában Nagyméltóságodnak f. évi 177000. sz. rendelete, amely a II. váltástörvény ideiglenes végrehajtási utasítását tartalmazza, ily aránytalan, a tönkretétellel határos megterheltetést jelent a magyar erdőbirtokra.

A törvényhozás a még végre sem hajtott II. váltástörvény tételeit (a váltáságkulcsot) újabb törvénnyel rövid határidőhöz kötötte, melynek be nem tartása esetén azokat 50%-kal fokozza. Várva vártuk a megfelelő végrehajtási utasítást, melynek hiányában az erdőbirtokos a II. váltástörvény 40. §-ának labilis szövegezése miatt teljesen tájékozatlan volt.

Az utasítás végre november 15-én megjelent, de éppen az erdőbirtokra vonatkozóan nem hozta meg a remélt megnyugvást, mert az erdőbirtokosokat, akik erdeik értékét, illetőleg a fizetendő váltáságot nem állapíthatják meg oly egyszerű módon, mint a mezőgazdaság és a szőlőbirtok, meggyőzőhetlen feladat elé állították, amelyet súlyosbít az a körülmény, hogy az idézett rendelet meglepetésszerűen a vagyonadó céljaira történő értékeléstől teljesen eltérő, a II. váltástörvénnyel nézetünk szerint össze sem egyeztethető eljárást állapít meg.

Mig ugyanis a II. váltástörvény 40. §-ában az erdőváltás megállapításának kiindulópontjául az 1919. évi vagyonadó-értékelést, tehát az *erdő hozadéki* értéket veszi, addig a 177000. sz. rendelet a talaj és a faállományok külön-külön értékeléséből származó erdőértéket állítja oda irányadónak.

A rendeletnek ezt a követelményét, amint említettük, ellentétesnek tartjuk a II. váltságtörvény 40. §-val, de egyébként is úgy elvi, mint gyakorlati szempontból kifogás alá esik. Elvi tekintetben azért, mert olyat tételez fel, ami az erdőtörvénybe és a józan gazdasági elvekbe ütközik, t. i. azt, hogy az erdő összes faállományai, vágható és fiatal, érett és éretlen egyaránt *egy* évben egyszerre lennének piacra dobhatók. E helytelen feltételezés következtében, amely a 70—80 év múlva vágásra megérő fát is a mostani abnormis árakkal értékeli, az ily számítás reális eredményhez nem vezethet.

Az erdőgazdaság természetének és az erdőtörvények követelményeinek egyaránt jobban felel meg a hosszabb időtartam *átlagos* faárai alapján kiszámított *hozadéki érték*, amely a vagyonadó alapját képezi úgy nálunk, mint a külföldön.

Gyakorlatilag pedig a rendelet által kontemplált új számítási mód egyenesen kivihetetlen, mert kevés birtokosnak állanak a megkívánt adatok (főként az erdőnek korszerinti eloszlása, a korosztályonkénti átlagos fatömegek és választékarányok) rendelkezésére s ezek megállapítása azzal a pontossággal, amely a hozzájuk fűződő nagy anyagi érdekekkel arányban áll, oly nagy munkát jelent, amelyhez hat heti határidő teljességgel elégtelen s amely téli időben egyáltalában nem is teljesíthető.

Ez az idő egyébiránt az erdők hozadéki értékének új faárak alapján való kiszámítására is elégtelen.

Mindenekelőtt tehát megismételjük Nagyméltóságod előtt f. évi november hó 7-én 1455. szám alatt kelt felterjesztésünkben már előadott azt a kérelmünket, *hogy az erdőváltságnak birságmentes lerovására megállapított határidőt hat hóval kitolni s erre a törvényhozás hozzájárulását legsürgősebben kikérni méltóztassék.*

A vagyonváltság II. törvényének 40. §-a szerint az erdő vagyonváltságának alapja általában a vagyonadó 1919. évi kivetéséhez megállapított vagyonérték. Minthogy pedig az erdők vagyonadó alá történt értékelésénél aránytalanságok fordulhatnak elő, a törvény ily esetekben az aránytalanságok megszüntetése végett új becslés lehetőségét nyújtja.

Ez az új becslés azonban szerény nézetünk szerint nem döntheti halomra a törvény általános rendelkezéseit s nevezetesen

csak arra szorítkozhatik, hogy az 1919. évi vagyonadó céljaira történt becslés keretén belül szüntesse meg az aránytalanságokat.

Ehelyett azonban Nagyméltóságod valamennyi erdő újraértékelését kívánja elrendelni, még pedig oly alapon, amelyről a törvény nem tesz említést s amely újabb nagymértékű aránytalanságok szülőke lesz. Ezek onnan erednek, hogy a rendeletben közölt tőárak nem reálisak, hogy ily sablonos árak egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a rendkívül eltérő értékesítési viszonyokkal bíró erdőbirtokok mindegyikére egyaránt alkalmazhatók lennének, s végül mert ezekkel számítva az erdőbirtok sokkal nagyobb vagyonváltságot fizetne, mint bármely más váltság alá kerülő vagyonrész.

Amidőn a törvényhozás 1921 őszén a II. váltságtörvényt megalkotta, koronánk valutáris értéke körülbelül 1·0—1·2 svájci centime volt. Ha a törvényhozás akkor indokoltnak tartotta, hogy az 1911—18. évi faárakat jelölje meg kiinduló pontul, akkor ma, amikor koronánk 0·22 centime, ezeknek az áraknak 5—6-szorosát kellene irányadóul vennl. Ehelyett Nagyméltóságod az 1911—18. évi árak 30—80-szorosát veszi most alapul.

Igaz ugyan, hogy arra való tekintettel, hogy még 1918 után is számos oly faeladási szerződés állott fenn, amelynek alapján a vevő 10—30 K-t fizetett a tölgyműfa köbméterjéért, az 1911—18. évre nézve kimutatót árak is vitathatók lennének. Ámde ezt mellőzve, csupán az 1921. évre kitüntetett tőárakra nézve vonjuk kétségbe, hogy ezek az egyes távolsági övezetekbe eső több tipikus erdőgazdaság tőáralakulásának reális kalkulációja alapján állapítottak volna meg.

Az erdőgazdaság 1921-ben még kötött gazdasági ág volt s teljesen ma sem szabadult fel. A piaczi árak szabadon nem fejlődhettek, mert azokat a hatósági irányárak eleinte az egész vonalon, később a hatóságilag igénybevett fára vonatkozóan, amely a termelt famennyiség 30—60%-ára terjedt ki, korlátok közé szorították, míg ezzel szemben a munka- és fuvarbérek, a személyzeti kiadások, a befektetések s azok törlesztési hányada, az üzemi tőke-szükséglet s vele a kamatteher, a betegsegélyzési és balesetbiztosítási járulékok, az adók stb., szóval mindaz, amit a regie-kiadások neve alatt szoktunk összefoglalni, s amit a tőár megállapításánál

mellőzni nem lehet, szabadon szökött felfelé. Ezek a tényezők mindmennyi okai voltak annak, hogy a tőárak a piaczi árakkal arányosan ne emelkedjenek. A tőár a piaczi árnak rendesen csak aránylag csekély töredéke.

Néhány rendelkezésünkre álló, nem a vagyonváltság céljaira készült, tehát teljesen elfogulatlan tőárkalkuláció a Dunántul különféle vidékein az I., a II. és III. övezetbe tartozó erdőkben a tüzi-fára (galyfa nélkül) 27—205, a tölgyműfára 270—656, a bükkműfára 180—416, az erdeifenyőműfára 22—801 K közötti tőárakat tüntet fel, tehát általában lényegesen kevesebbet, mint a végrehajtási rendelet. Az óriási szélsőségek legjobb bizonyítékai annak, hogy mily nehéz átlagokkal igazságos eredményhez jutni s mily felelősségteljes dolog ilyeneket megállapítani.

Az 1921-re Nagyméltóságod által irányadónak vett átlagárak tehát messze túlhaladják a valóságot.

Különösen feltűnő, hogy a rendelet megállapításában a tőárak az egyes távolsági övezetekben mily kevésbé térnek el egymástól, holott a szállítási költségek aránytalanul emelkednek a távolsággal még akkor is, ha pl. saját fuvarok szállítják a fát s még inkább akkor, ha a birtokos idegen fuvarerőre van utalva, amidőn a köztudomásu fuvaruzsorának van kitéve.

Ha a termelés helye 1—7 km-re fekszik a vasutállomástól, a fuvar napjában többször fordul, tehát egy fuvarnapszám, amely 1921-ben 1000—1500 K volt, 2—3 köbméterre oszlik el; 7 km-en túl azonban csak egyszer fordul a fuvar, amely 2 ürm tüzifánál vagy egy köbméter műfánál többet nem rakhat fel.

Ekkor tehát az egész napi fuvar azt az egy köbmétert terheli, ami a tőárat sokkal jobban lenyomja, mint ahogyan azt a rendeletbeli tőártáblázat feltünteti, ahol a tőár sablonosan csupán 30—90 K apadást mutat a II. és III. övezetben.

Az ártáblázat továbbá a II. és III. övezetben is feltételezi a galyfa értékesítését, holott ily távoli erdőkben ez a választék, némi helyi fogyasztástól eltekintve, nem értékesíthető, hanem az erdőn marad, mert szállítása ráfizetéssel járna.

Az 1921. évre vonatkozó ártáblázat tehát még abban az esetben is, ha egy év adatainak alapulvételét jogosultnak ismerhetnők el, gyökeres és körültekintően gondos revízióra szorul.

Idetartozóan tisztelettel kérjük, hogy oly *véderdők* faállománya, amelyek hatóságilag jóváhagyott üzemterv szerint a száradt fák kiszedésén kívül tilalmazva vannak, tehát a birtokosokra nézve *közérdekből* holt tőkét képeznek, ne képezzék váltság tárgyát, vagy legalább is mérsékelt értékelésben részesüljenek, ami hozadék alapján való értékelés esetén eo ipso bekövetkezik, mert hiányzik a hozadék.

Áttérve az *erdőtataj értékelésére*, a rendelet tág magyarázatot enged az u. n. feltétlen vagy nem feltétlen erdőtalajra vonatkozóan. Kétséget nem szenvedhet, hogy minden talaj csak annak a művelési ágának megfelelően értékelhető, amelyre tényleg szolgál, különben azt lehetne kívánni, hogy valamely szántó vagy legelő, mert talaja esetleg szőlőművelésre is alkalmas, szőlőként fizessen váltságot. Az erdő talaja fatermelésre szolgál, tehát csak az erdőként való használatnak megfelelő érték tulajdonítható neki.

Nemcsak a véderdő, hanem minden u. n. feltétlen erdőtalaj törvénynél fogva nem vonható más művelés alá. Azonban az, hogy melyik erdőtalaj lenne esetleg más művelési célokra is felhasználható, vagyis mely erdő irtható, csak esetről-esetre, gondos gazdasági mérlegelések alapján állapítható meg és semmiesetre sem oly kérdés, amelyet a váltságkivetés ötletéből pénzügyi közegek dönthetnének el.

Nem is tételezzük fel, hogy Nagyméltóságodnak szándékában lenne a rendelet szövegét ebben az értelemben érvényesíteni, ámde az ily magyarázat lehetőségét is ki kellene zárni.

A háboru előtt, de alatta is jóminőségű letarolt erdőtalajok holdankint 25—100 K-val voltak vásárolhatók s az állam is vásárolt ily árakon. Minthogy az erdőtalaj, amely fatermését csak igen hosszú idő, sok évtized alatt érleli meg, általában igen csekély értékű, a rendeletben említett 1000—2000 K talajérték, amely a közelmúlt tényleges talajárának 10—80-szorosa, nem minimális, hanem maximális tételnek lenne tekintendő.

A véderdőknél, a beerdősített vagy beerdősítendő kopár- és vizmosásos területeknél, tehát a nagy áldozatok árán valóban közérdekből fenntartott vagy létesített erdőknél, melyek a gazdaságokban súlyos tehertételként jelentkeznek, a talajérték a fenti 1000—2000 K 10%-áig legyen csökkenthető.

Ezek előrebocsátása után tegyük vizsgálat tárgyává, hogy a rendelet alapján megállapított tulmagas erdőértékek után mi a vagyonsváltás? Ennek illusztrálására szolgáljon a tisztelettel idecsatolt példa, amelyben egy szabályos állapotban lévő, az 1—100 éves koru faállományok teljes sorozatát tartalmazó tölgyerdő értéke van kiszámítva. Ez az erdő éppen annyi fakészlettel bir, hogy abból területének egy századrésze évenként használat alá vonható.

I. Melléklet az 1922. évi 1592. számhoz.

100 kat. hold szabályos állapotban lévő, jóminőségű tölgyerdő értékelése a m. kir. pénzügyminiszter 1922. évi 177.000. sz. rendelete értelmében.

I. távolsági zóna, vágásforduló 100 év, átlagos termőhely I. (Schwappach), átlagos sűrűség 0.8, átlagos haszonfaszázalék a vágható korban 55%.

A) Talajérték 100 hold à 2000 K --- 200.000 K

B) Faállomány

20 hold 81 és többéves, átlag 90 éves,

holdankinti fatömeg $200 \times 0.8 = 160 m^3$, ebből

$$\begin{array}{l} \text{műfa} \left\{ \begin{array}{l} 20\% = 32 m^3 \text{ à } 690 \text{ K} = 22.080 \text{ K} \\ 30\% = 48 \text{ " } \text{ à } 920 \text{ " } = 44.160 \text{ " } \\ 5\% = 8 \text{ " } \text{ à } 1351 \text{ " } = 10.808 \text{ " } \end{array} \right. \\ \hline 77.048 \text{ K} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{tüzifa} \left\{ \begin{array}{l} 25\% = 40 m^3 \text{ à } 327 \text{ K} = 13.080 \text{ K} \\ 10\% = 16 \text{ " } \text{ à } 301 \text{ " } = 4.816 \text{ " } \\ 10\% = 16 \text{ " } \text{ à } 65.5 \text{ " } = 1.048 \text{ " } \end{array} \right. \\ \hline \end{array}$$

Összesen holdankint 95.992 K

20 holdon --- 1,919.840 K

20 hold 61—80, átlag 70 éves állomány

holdankinti fatömeg $133 \times 0.8 = 106 m^3$ és pedig

átlag 40% műfa, 60% tűzifa

$$\begin{array}{l} \text{műfa} \left\{ \begin{array}{l} 25\% = 27 m^3 \text{ à } 690 \text{ K} = 18.630 \text{ K} \\ 15\% = 16 \text{ " } \text{ à } 920 \text{ " } = 14.720 \text{ " } \end{array} \right. \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{tüzifa} \left\{ \begin{array}{l} 30\% = 32 \text{ " } \text{ à } 327 \text{ " } = 10.464 \text{ " } \\ 15\% = 16 \text{ " } \text{ à } 301 \text{ " } = 4.816 \text{ " } \\ 15\% = 16 \text{ " } \text{ à } 65.5 \text{ " } = 1.048 \text{ " } \end{array} \right. \\ \hline \end{array}$$

Összesen holdankint 49.678 K

Átvitel 2,119.840 K

	Áthozatal	2,119.840 K
20 holdon		993.560 K
20 hold 41—60, átlag 50 éves állomány		
holdankinti fatömeg	$83 \times 0.8 = 66 m^3$	
átlag 20% műfa		
20% = 13 m ³ à 690	K = 8.970 K	
35% = 23 " à 327	" = 7.521 "	
25% = 17 " à 301	" = 5.117 "	
20% = 13 " à 65.5	" = 8.515 "	
Összesen holdankint	30.123 K	
20 holdon		602.460 K
20 hold 21—40, átlag 30 éves faállomány		
holdankinti fatömeg	$42 m^3 \times 0.8 = 36 m^3$	
kizárólag tűzifa		
5% = 2 m ³ à 327	K = 654 K	
65% = 23 " à 301	" = 6.923 "	
30% = 11 " à 65.5	" = 721 "	
Összesen holdankint	8.298 K	
20 holdon		165.960 K
20 hold 0—20, átlag 10 éves faállomány		
holdankinti fatömeg	$15 \times 0.8 = 12 m^3$	
kizárólag galyfa	$12 \times 65.5 = 786 K$	
20 holdon		15.720 K
100 hold tölgyerdő értéke		3,897.540 K
holdankint	38.975 K	
váltság 9% =	350.779 "	
" holdankint	3.508 "	
1000 hold értéke		38,975.400 K
váltság 20% =	7,795.080 K	
" holdankint	7.795 "	
Ugyanez az erdő a III. távolsági övezetben		
100 hold értéke		2,581.220 K
váltság 8% =	206.498 K	
holdankinti váltság	2.065 "	

1000 hold értéke 25,812.200 K
 váltság 20% = 5,162.440 K
 holdankinti váltság 5.162 „

Az eredmény az, hogy ennek az erdőnek egy holdja az I. távolsági övezetben 39.000 K, a III. távolsági övben 25.800 K átlagos értékkel bír és mihelyt a 20% váltságkulcs alá esik, ami már igen kicsiny, néhány száz holdnyi területnél bekövetkezik, holdankint 7795, illetőleg 5162 K váltságot fizetne.

Bükk- és fenyőerdőknél, szintén jó talajt tételezve fel, a holdankinti fatermés nagyobb, ami az árak csekélyebb voltának hatását majdnem kiegyenlíti, úgyhogy lényeges eltérés fenti példához képest nincsen.

Ha a birtokos jó gazda és a szabályosnál nagyobb fakészletet tart lábon, akkor váltsága elérheti holdankint a 10—12.000 K-t, sőt ha a december 31-iki, illetőleg márczius 31-iki határidőt elmulasztja, ami a fenn kifejtettek szerint majdnem elkerülhetetlen, 15—18.000 K-t fizethet holdankint.

Amidőn a legintenzívebb földmívelési ágazat, a szőlő váltsága nem emelkedik holdankint 5000 K fölé, amidőn a mezőgazdasági birtok csak 50.000 kat. holdon túl köteles területének teljes 20%-át földben leadni, ha pedig pénzben. fizeti váltságát, csak 2000 kat. holdon felül és 20 K holdankinti kat. tiszta jövedelem esetén éri el a 200 kg buza 10.000 K holdankinti váltságösszeget, akkor az átlagban csak 2·2 K kat. tiszta jövedelemmel bíró erdőnek és a benne a dolog természetéből folyóan igen nagy területeken üzött extenzív gazdaságot a fenn kimutatott váltsággal terhelni, óriási aránytalanságot, határozott igazságtalanságot jelent, amely nem állhatott Nagyméltóságod szándékában.

Annak illusztrálására, hogy mily nagy az aránytalanság a mezőföld és az erdővagyon váltsága között, szolgáljanak alábbi adatok:

A mezőgazdasági ingatlanok átlagos kat. tiszta jövedelmét 9 K-ra téve, a maximális, csak 50.000 kat. holdon felül érvényesülő 20%-os buzaváltság 152 kg, vagyis az átlagban legalább 6 q-ra tehető évi termés *negyed része*. Kisebb birtokterjedelem esetén még kedvezőbb az arány s a birtokos vagyonsváltságát évi jövedelmének $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{4}$ részéből kiegyenlítheti.

Ezzel szemben az I. mellékleten tárgyalt tölgyerdőből 100 hold kiterjedés mellett évi 1 hold vágható, amelyből 95.992 K jövedelme van a birtokosnak. Hogy a 350.779 K-t kitevő váltását kifizethesse, több mint három évre teljesen le kell mondania erdeje jövedelméről.

1000 hold terjedelem mellett az évi vágás 10 hold, jövedelme 959.920 K, a váltáság 7·8 millió, tehát nyolcz évi jövedelmet emészt fel a vagyonváltáság.

Ha valamely birtoknál az 50% bírság is életbe lép, a birtokos 10—12 évre is lemondhat erdeje jövedelméről.

1000 hold szántó, melynek kat. tiszta jövedelme 9 K, holdankint 106 q búzát fizet váltáságként a 5000 K, tehát összesen 5,300.000 K-t. Ez összecszerüen is kevesebb, mint az I. mellékleten tárgyalt tölgyerdő váltása, de különösen szembeszökő az erdő aránytalanul nagy megterhelése, ha figyelembe vesszük, hogy az 1000 hold közepes szántó fenn kimutatott váltáságának kulcsa a rendelet értelmében csak 14%, míg ellenben ugyanily terjedelmű, sőt jóval kisebb erdő is már 20%-os kulcs alá esik!

A váltáság ily mértékét az erdőbirtok elviselni nem bírja, azt megfizetni nem tudja, legkevesbbé december végéig. Kölcsönt ma a birtokos nem szerezhet. Bekövetkezik tehát a 150%-os váltáság kivetése, vagyis egy irreális alapon, tulmagasan felcsigázott erdőérték 30%-ának, az objektív, reális érték még sokkal nagyobb százaléknak lefoglalása és telekkönyvi bejegyzése.

Ez már magában véve határos az erdőbirtok kisajátításával.

Ámde a következmények még súlyosabbak is lehetnek.

A váltáságösszeg előteremthetése végett a birtokos kénytelen kívágni és piacra dobni fakészletének nagy részét, érettet és éretlent egyaránt. Ez erdőpusztítást jelent és súlyos gazdaságpolitikai aggályokat kelt; 1—2 év múlva fokozódik a fainség, növekszik reászorultságunk a külföldi fabehozatalra.

Egyértelmű ez a magyar erdőgazdaság lezüllésével és a földmívelésügyi kormányzat minden törekvésének meghiusításával.

Avagy a birtokos évek hosszu során át kamatot fizet a hátralékos váltáságért és az annuitásban, ha koronánk értéke emelkedik s a faárak súlyednek, elviselhetlen, esetleg a birtok értékét is messze meghaladó terhet kénytelen viselni.

Akkor az ősi magyar erdőbirtok nagy része dobra kerül és gazdát cserél!

Ugy véljük, nem lehet a magyar kormány célja, hogy az ország egyik legfontosabb gazdasági ágát ily esélyeknek kitégye. Ajánljuk ezért a fenn nyers körvonalakban vázolt helyzetet és következményeit Nagyméltóságod és a kormány bölcs megfontolására.

Ezek után még a rendelet néhány kisebb fogyatékoságára bátorkodunk Nagyméltóságod figyelmét felhívni.

A rendelet 43. §-ának 2. pontjában a bejelentendő adatok úgy vannak felsorolva, mintha *hozadéki* érték megállapításáról, nem pedig a talaj és faállomány külön értékeléséről lenne szó. Az utóbbi értékelésnél rendszerint legalább a főbb fánemeket, az átlagos haszonfaszázalékot és a sűrűséget nem az egész erdőre átlagosan, hanem korosztályonként külön-külön kell kitüntetni, vagyis szálerdőben 20—20 éves, a sarjerdőben 10—10 éves *kor*-különbségekkel. Vannak ugyan erdők, ahol ezek a tényezők az egész területen azonosak, ami pl. a fenti példában is fel van tételezve, de a haszonfaszázalék ebben az esetben is természetesen egészen más az idős és más a fiatal faállományokban, ahol zéróra súlyed alá.

Egy másik feltűnő körülmény, hogy a 43. § 3. pontja a feleket az *erdőigazgatás*hoz utasítja, holott ilyen állami szerv jelenleg Magyarországon nincs. Ez alatt valószínűleg az erdőfelügyelőségek értendők.

Végül reámutatunk arra, hogy a II. váltságtörvény 38. §-a bizonyos mentességeket állapít meg. Ezzel szemben a rendelet 39. §-a az ország *minden* erdőterületét váltság alá vonja. Ez a szöveg a törvény említett szakaszával ellentétben állónak látszik.

Ezért, s mert a váltság alól mentesített jogi személyek a mai viszonyokkal nehéz küzdelmet vívó magyar kultúra képviselői, amelyek újabb megterhelése magát ezt a kultúrát veszélyeztetné, ezt az ellentétet törvény és rendelet között Nagyméltóságod bölcs figyelmébe ajánljuk.

Mindezek alapján az erdőváltság lerovására kítűzött határidő kitolására vonatkozóan már fenn kifejezett kérelmünkön kívül tiszteletteljesen kérjük, *méltóztassék f. é. 177.000. sz. rendeletének*

az erdőre vonatkozó részét gyökeres revíziónak alávetni, még pedig az érdekeltség és az illetékes szakemberek meghallgatása mellett.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1922. évi november hó 27-én.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Gr. Széchenyi Bertalan s. k.
alelnök.

Bund Károly s. k.
titkár.

Erdészeti törvényjavaslatok.

A nemzetgyűlés előtt nem kevesebb, mint öt erdészeti vonatkozású törvényjavaslat fekszik: az erdészeti igazgatásról, az erdei alapról, az alföldi erdők telepítéséről és fásításról, az erdőbirtokhitelről és az erdőgazdasági érdekképviselétről.)*

Ezek a javaslatok a régi erdőtörvénynek, az 1879. évi XXXI. t.-cz.-nek csak egyes fejezeteit érintik, tehát még nem adnak teljes képet arról, hogy a kormány az erdők fenntartására nézve mily programmal bír, erre vonatkozóan csak további javaslatai fognak felvilágosítást adni.

Azonban, ha a most benyújtott törvényjavaslatok nem is meritik ki az egész tárgykört, mégis bizonyítékai annak, hogy a kormány az erdőgazdaság oly kérdéseire is kiterjesztette figyelmét, amelyek törvény útján eddig szabályozva nem voltak. Ezek a kérdések az Erdészeti Lapok olvasói előtt nem ismeretlenek, mert a magyar erdészeti igazgatás jelenlegi vezetőjének, *Kádn* Károly h. államtitkárnak éppen lapunk hasábjain évekkel ezelőtt napvilágot látott eszméit látjuk a törvényjavaslatokban testet öltetni, az ő legsajátabb alkotásait ismerjük fel a javaslatok minden sorában. Ő volt az, aki már régen az erdészeti adminisztrációnak egyetlen, kollégialis alapon uyugvó szervezetben való egyesítését propagálta, az erdő faállományában rejlő tőke hitelképességét hirdette s abban az erdőt konzerváló tényezőt látott, ő ismertette

*) A javaslatok abban az alakban, amint a nemzetgyűlés elé terjesztettek, 50 K beküldése mellett az Országos Erdészeti Egyesületnél kaphatók.